

Anti-Pest Protocol 5^e Montessorischool Watergraafsmeer (bijgewerkt maart 2019)

Waarom een pestprotocol?

De 5^e Montessorischool Watergraafsmeer wil graag dat alle leerlingen een veilig pedagogisch klimaat hebben, waarin zij zich goed kunnen ontwikkelen. Een anti pestprotocol is hier helaas nog nodig omdat pesten overal voorkomt. Gepeste kinderen hebben meer kans op het ontwikkelen van psychosomatische en psychosociale problemen. Daarnaast hebben gepeste kinderen meer kans op een depressie dan kinderen die niet betrokken zijn bij het pestgedrag. Natuurlijk zijn wij als school mede verantwoordelijk (samen met de ouders van de leerlingen) voor het voorkomen van pestgedrag. Om duidelijk te maken wat er gedaan wordt om pesten te voorkomen en wat er gedaan wordt wanneer er sprake is van pestgedrag, is er dit anti-pestprotocol. Daarnaast geeft dit anti-pestprotocol ook algemene informatie over pesten. Naast dit pestprotocol onderschrijft de 5^e Montessorischool Watergraafsmeer ook het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten. In het Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten wordt gesproken over de 5-sporen aanpak. Dit houdt in dat bij de aanpak van pesten er gekeken wordt naar alle vijf de betrokken groepen bij het pesten.

1. De gepeste
2. De middengroep
3. De pester
4. De leerkracht
5. De ouders

Begripsomschrijvingen

Pesten is een vorm van herhaald agressief gedrag waarbij een leerling slachtoffer wordt van negatieve reacties van één of meerdere leerlingen. Pesten doet zich over een langere periode voor en kan verschillende vormen aannemen.

Er zijn verschillende vormen van pesten: verbaal pesten, online pesten, fysiek pesten en sociaal pesten.

- *Verbaal pesten:* Hier gaat het om verbale agressie naar het slachtoffer toe. Dit is bijvoorbeeld uitschelden of bedreigen. Online pesten is ook een vorm van verbaal pesten.
- *Fysiek pesten:* Hierbij wordt er gepest door middel van slaan en schoppen van het slachtoffer. Ook het stukmaken van eigendommen van het slachtoffer valt hieronder.
- *Sociaal pesten:* Deze vorm van pesten is vooral het roddelen over en het buitensluiten van het slachtoffer. Hier hoort ook pesten via sociale media bij.

Betrokkenen:

In het pestproces heeft ieder kind een eigen rol. De rol die een leerling aanneemt is afhankelijk van meerdere factoren. Deze factoren kunnen persoonlijk zijn (verlegen, niets

durven zeggen), maar kunnen ook sociaal zijn (een leerling met een lage status kan bang zijn ook gepest te worden als het opkomt voor het slachtoffer).

Er zijn binnen het pesten 7 verschillende rollen te onderscheiden:

- *Pester*: Degene die het initiatief neemt tot pesten en het pesten leidt.
- *Assistent van de pester*: Deze neemt zelf geen initiatief tot pesten, maar helpt de pester wel wanneer deze begint.
- *Bekrachtiger van de pester*: Hij of zij pest zelf niet actief, maar bekrachtigt het pesten wel door de pester (verbaal) te steunen.
- *Slachtoffer*: Degene die gepest wordt
- *Verdediger*: Degene die het opneemt voor het slachtoffer en het pesten probeert te stoppen.
- *Buitenstaander*: Deze heeft geen actieve rol in het pesten en doet tijdens het pesten niets. Indirect zorgt deze houding ervoor dat het pesten niet vermindert en dus heeft de buitenstaander een passieve rol in het blijven bestaan van pesten.

Maatregelen:

Preventief

- Aan het begin van het jaar heeft de school een sfeerweek. In deze week wordt er aandacht besteed aan hoe er in de klas met andere kinderen omgegaan wordt. In deze week worden in samenwerking met de leerlingen eigen regels opgesteld waar zij zich dit jaar aan houden. De regels worden duidelijk zichtbaar in de klas gehangen zodat alle leerlingen deze kunnen lezen en de leerkracht hier op kan wijzen als dit nodig is.
- In de sfeerweek wordt ook aandacht besteed aan peer-mediation. Dit houdt in dat leerlingen geleerd wordt om ruzies en andere problemen zelf op te lossen door middel van gesprekken met elkaar. In elke klas is een aantal mediators waar andere leerlingen naar toe kunnen voor hulp bij het oplossen.
- Er wordt in ouderbijeenkomsten uitleg gegeven over pesten. Hier wordt aandacht besteed aan de verschillende rollen, de signalen en het gedrag wat hierbij hoort. Daarnaast wordt hier ook ingegaan op maatregelen en naar wie ouders kunnen komen als ze vermoedens hebben dat hun kind pest/gepest wordt, een vertrouwenspersoon.

Signalering

- Leerkrachten en leerlingen kunnen aangeven of er sprake is van pestgedrag, ook ouders zelf kunnen melden dat er sprake is van pestgedrag.
- Het opmerken van pestgedrag in de klas kan erg lastig zijn. Kinderen die gepest worden, komen over het algemeen niet naar de leerkracht, omdat ze bang zijn om dan meer gepest te worden.
- Hieronder een lijst met mogelijke signalen bij kinderen die gepest worden (er zijn hier duidelijke peestsituaties die opgemerkt kunnen worden, maar ook moeilijker zichtbare signalen):
 - o Het kind wordt herhaaldelijk uitgescholden, bespot, vernederd of bedreigd

- Ze worden weggeduwd, geslagen, gestompt of geschopt
- Blauwe plekken
- Spullen die “kapot” gaan
- Ze lijken geen vrienden te hebben, zijn vaak alleen
- Ze worden als laatste gekozen, als er groepjes moeten worden gemaakt
- Hebben geen zin om naar school te gaan
- Ze proberen dicht bij de leerkracht te blijven
- Het kind is angstig en onzeker
- Ze zien er bang, neerslachtig en huilerig uit
- Verminderde schoolresultaten
- Ze kunnen onder leeftijdsgenoten moeilijk voor zichzelf opkomen
- Daarnaast zijn er ook signalen bij de pester(s):
 - Doen stoer en willen imponeren
 - Is vaak fysiek sterker dan het slachtoffer
 - Wil zichzelf bewijzen (ten koste van alles) Is impulsief en reageert agressief bij tegenwerking
 - Omringd zich met meelopers die zorgen voor zijn aanzien
 - Is eerder gevreesd dan geliefd in de klas

Repressief

- Wanneer er in een klas pestgedrag gesignaleerd wordt, wordt er met de betrokken kinderen gesproken hierover. Van deze gesprekken wordt ook een notitie gemaakt in het Leerling Volg Systeem (LVS) en wordt dit ook besproken met de Interne Begeleider (IB'er). Zodat hij/zij ook weet wat er speelt in school en hierin als nodig de leerkracht kan begeleiden.
- Belangrijke aandachtspunten voor het spreken over pesten:
 - *Gesprek met het slachtoffer:*
 - Luister en neem de tijd om naar het hele verhaal te luisteren. Hierdoor krijgen de leerlingen zelf grip op de situatie
 - Laat merken dat je wilt helpen, maar doe nog niets (doe alles in gesprek met het slachtoffer)
 - Kijk of je het pesten zelf kunt waarnemen
 - Praat met het slachtoffer buiten de les, zo voorkom je dat andere kinderen mee kunnen luisteren en het kind een onveilig gevoel krijgt
 - Bespreek met het slachtoffer wat hij/zij al heeft gedaan om het te stoppen en wat hij/zij wil dat er nu gebeurt
 - Doe niets buiten het slachtoffer om
 - Maak ook een afspraak voor een vervolggesprek
 - *Gesprek met de pester, meelopers, en andere kinderen*
 - Zorg dat niemand openlijk bevraagd wordt, hierdoor kunnen deze leerlingen opeens ook gepest worden (ook de pester)
 - Zie ook alle punten hierboven

- Nadat de gesprekken zijn gevoerd, worden ook de ouders van de betrokken leerlingen ingelicht door de leerkracht. Hier wordt besproken welke rol de leerling heeft. Met de ouders van de pester wordt vooral gesproken over het gedrag wat hij/zij laat zien, wat het voor gevolgen heeft voor het slachtoffer en welke verdere maatregelen er worden genomen. Met de ouders van het slachtoffer wordt vooral gesproken over de verhalen die zij hebben gehoord van het kind en over de maatregelen die er genomen worden in de klas om het pesten te stoppen. Ook hier wordt een notitie van gemaakt in het LVS en wordt dit besproken met de IB'er. Zodat hij/zij ook weet wat er speelt in school en hierin als nodig de leerkracht kan begeleiden.
- Hierna worden in de klas lessen gegeven over pesten, wat het is en welke gevolgen het kan hebben. Hier wordt niet ingegaan op de huidige situatie door namen te noemen van pesters en slachtoffers. Daarnaast worden er in de klas meer groepsactiviteiten ondernomen om de saamhorigheid te verbeteren.
- Wanneer het pestgedrag blijft aanhouden zal er een gesprek volgen waarbij ook de directeur en de IB'er aanwezig zijn. Hier zal besproken worden of eventuele doorverwijzing noodzakelijk is.

Datum en Plaats:

Getekend namens:

Bestuur Directie/Personeel

Medezeggenschapsraad

Ouderraad